

OPTIMERING AF AFFALDSHÅNDTERING I BØRNE- OG UNGDOMSFORVALTNINGEN

Kort resumé: Ved en systematisk gennemgang af affaldshåndtering i Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) kan der opnås besparelser og mere optimal afhentning af affald på skoler og institutioner.

Fremstillende forvaltning: Børne- og Ungdomsforvaltningen

1. Beskrivelse af forslag (fremgangsmåde og effekt)

Københavns Ejendomme og Indkøb (KEID) har ansvaret for indsamlingen af affald på de kommunale ejendomme og arbejder kontinuerligt med at effektivisere og øge kvaliteten af affaldsindsamlingen.

KEID har analyseret tømningen af madcontainere på en række skoler med udgangspunkt i, at mange af de nuværende containere er overfyldte. Efterfølgende har der været besigtigelse af skoler og dialog med teknisk ejendoms personale på skolerne. Konklusionen er, at det nuværende materiel ikke fungerer hensigtsmæssigt sammen med EAT-ordningen.

Den samlede kapacitet i madaffaldscontainerne er ikke optimal, hvilket kan resultere i u hensigtsmæssig håndtering af affaldet. I værste fald kan bioaffaldet ende i dagrenovation på grund af manglende kapacitet. Overfyldte skraldespande kan også resultere i flere skadedyr som fugle og rotter i og omkring affaldet. Den nuværende materieltype er en slank høj skraldespand på 90-140 liter, som ikke fyldes effektivt med emballage og madrester fra EAT-ordningen. Det betyder bl.a. at der sker flere tømninger end hvis spanden passer bedre med affaldstypen.

Et skift til andre skraldespande vil medføre bedre drift og væsentlige besparelser. Effektiviseringen består dels af billigere afhentningspris, da færre skraldespande skal tømmes, og dels af en besparelse på ikke at leje mindre affaldscontainere.

Indsatser

Effektiviseringsforslaget omhandler en effektivisering og optimering af BUFs affaldsløsninger på skoler og institutioner. BUF og KEID vurderer, at der ift. affaldshåndtering i BUF er udfordringer, som kan løftes gennem tre målrettede indsatser.

1. Optimal materielsammensætning på en række skoler, der genererer store mængder af affald, særligt inden for fraktionen madaffald.
2. Som en del af forslaget gennemgås de resterende skoler og institutioner mhp. udarbejdelse af endnu en businesscase til finansiering af optimal materialesammensætning.
3. Sidste del af forslaget omhandler flyt af affaldsopgaven på de tredjemandslejemål, som huser BUF institutioner, til den kommunale affaldsordning for erhvervsaffald alle de steder, hvor det er muligt.

En optimeret materielsammensætning på BUFs skoler og institutioner vil blive koordineret med det initiativ, der er igangsat ved overførselssagen 2021/2022 og ved Budget 2023 med at sikre, at Københavns Kommune lever op til Regeringens Affaldsbekendtgørelse fra januar 2021 for sortering af husholdningslignende affald i flere fraktioner hos erhverv jf. Affaldsbekendtgørelse paragraf 61. stk. 2. Initiativet kan potentielt bidrage til optimering af pladsen på containerområder. I overførselssagen blev der

afsat planlægningsbevilling til screening af container-områder til affaldssortering på skoler og institutioner og i budget 2023 blev der afsat anlægsbevilling til etablering af de første containerløsninger.

Investeringsforslaget indeholder tre indsats:

1. Indsats

Med forslaget får de involverede skoler den optimale materielsammensætning set i forhold til lokationens produktion af affald.

Pt. er der 59 skoler (tallet kan variere over tid), der udelukkende tilbyder EAT-ordningen. Omkring halvdelen af disse skoler har på eget initiativ i samarbejde med KEID foretaget føromtalt ombygning med stor tilfredshed. Indsatsen vedrører de resterende skoler.

Skoler der indgår i initiativet: Bavnehøj Skole, Bellahøj Skole, Blågård Skole, Brønshøj Skole, Damhusengens Skole (0.-3.), Den Classenske Legatskole, Ellebjerg Skole, Grøndalsvængets Skole, Guldberg Skole, Guldberg Skole (0.-5.), Holbergskolen, Kirkebjerg Skole, Kirsebærhavens Skole, Langelinieskolen (0.-4.), Lundehusskolen, Nørrebro Park Skole, Rådmandsgades Skole (6.-9.), Sundbyøster Skole, Tove Ditlevsens Skole, Tove Ditlevsens Skole (0.-3.), Valby Skole, Vibenshus Skole, Vigerslev Allés Skole, Øster Farimagsgades Skole, Ålholm Skole.

På skoler, der alene benytter sig af EAT-ordningen, vil det være mest optimalt at anvende 660 l. skraldespande. På skoler, der er madskoler og har eget produktionskøkken, vil det være mest optimalt at benytte 140L madskraldespande evt. suppleret med 400L skraldespande.

2. Indsats

Som en del af forslaget gennemgås skoler og institutioner mhp. udarbejdelse af endnu en businesscase til finansiering af optimal materialesammensætning på skoler og institutioner. KEIDs anbefaling til materielsammensætning af skraldespande foretages ud fra en individuel gennemgang af skolernes affaldsforhold og en ændring på området for bioaffald. I vurderingen ses på der bl.a. på pladsforhold, adgangsforhold og brugsmønster.

Skolerne vil pga. store madaffaldsmængder være nemmere at optimere på end mindre institutioner. Det er en større og længerevarende opgave at analysere behov og udregne effektiviseringspotentiale for BUFs resterende institutioner. Dette skyldes, at der skal indhentes viden om de forskellige institutioners adfærd, behov samt adgangsveje og brolægning. Herefter kendes den korrekte materielsammensætning, og størrelsen på effektiviseringen kan udregnes til business case 2 for affaldsoptimering i BUF. Der kan være institutioner, hvor der ikke kan opnås effektivisering gennem en anden sammensætning af skraldespande.

3. Indsats

Sidste del af forslaget omhandler et flyt af affaldsopgaven på de tredjemandslejemål, som huser BUF institutioner. Det gælder både for institutioner som KEID holder kontrakten for og for institutioner, hvor KEID i øjeblikket ikke holder kontrakten. I dag er enten udlejer eller den enkelte lejer ansvarlig for affaldshåndteringen. BUF ønsker, at opgaven flyttes over til den kommunale affaldsordning for erhvervsaffald, som driftes af KEID. Der kan være lejemål hvor det ikke er muligt at skifte affaldsordning. Det gælder i de tilfælde hvor udlejer ikke vil acceptere et skift af leverandør til affaldsafhentning og de steder hvor BUF og KEID efter en samlet vurdering vælger en anden løsning.

Dette initiativ vil teoretisk være en effektivisering for BUF, da et skift fra egen renovatør til KEIDs renovatør vil medføre en besparelse, fordi KEIDs løsning, som følge af større udbud kan blive billigere end andre ordninger.

Besparelsen kan dog ikke for nuværende beregnes, fordi KEID i forbindelse med overtagelse af affaldsopgaven for lejemålene også kommer til at udvide de enkelte enheders affaldsordning. Dette skyldes, at 3.mandslejemål i BUF i stor udstrækning ikke har kunnet tilpasse, deres containersammensætning til de gældende krav om sortering i 10-13 fraktioner, og dermed ikke har kunnet leve op til affaldsbekendtgørelsen (*Affaldsbekendtgørelse fra januar 2021 for sortering af husholdningslignende affald i flere fraktioner hos erhverv*).

Det forventes at udgifterne til den lovmæssige sortering på alle 3. mandslejemål vil være væsentlig lavere ved overgang til KEIDs affaldsordning på enhederne end ved etablering af private ordninger, som er alternativet. En eventuel fremtidig effektivisering, som følge af flytning af affaldsopgaven på tredjemandslejemål, vil blive indarbejdet i BUF's fremtidige budgetter som et opfølgende effektiviseringsforslag

Tidsplan:

Projektet har en varighed på to år, med mulighed for forlængelse gennem en business case 2, der omhandler de skoler og institutioner hvor der kan effektiviseres på affaldshåndteringen. Ved vedtagelse løber projektet fra slutningen af andet kvartal 2023 til og med første kvartal 2025.

Figur 1: Overblik tidsplan

Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025
Projektledelse							
Optimering på udvalgte skoler							
		Analyse af resterende skoler og institutioner					
			Business case II				
Flyt af affaldsopgaven på tredjemandslejemål							

Udspringer forslaget fra et innovationsforslag?

Nej

2. Økonomi

Effektiviseringen består dels af billigere afhentningspris, da større skraldespande skal tømmes færre gange, og dels af en besparelse på ikke at leje mindre skraldespande.

Besparelsen ved at overgå til en større skraldespand, hvor det er muligt, hænger sammen med den måde, afhentning af affald betales på. Der betales en stykpris for tømning af den enkelte skraldespand og for vægten af indholdet. Effektiviseringen består dels af, at færre skraldespande bliver tømt, og dels af, at de større skraldespande er mere velegnede til affald ifm. EAT-ordningen.

Som følge af implementering er effektivisering først fuldt indregnet i år to. Effektiviseringen af afhentningspris er udregnet på basis af analyse af faktureringsgrundlaget for februar - maj 2022 for skolerne. Faktureringen hen over året er, hvis der set bort fra sommerferien, ensartet. Effektiviseringen er derfor baseret på afhentning af affald i alle måneder eksklusiv 6 ugers sommerferie. Der tages udgangspunkt i 2022 tal, da tal for de foregående år er påvirket af COVID 19.

Effektiviseringen på besparelse af mindre leje på skraldespande er baseret på skift fra lejede 90 og 120 liters affaldsspande til køb af større skraldespande.

I forslaget er effektiviseringen på afhentningspris sat til 75% af det vurderede potentiale for at imødekomme eventuel usikkerhed. Den resterende del af effektiviseringen kan indgå i business case 2 for affaldsoptimering i BUF.

Implementering af de tre initiativer forudsætter en fuldtids projektleder i KEID hen over to år og en deltidsperson i BUF. Dertil lægges 150.000 kr. til indkøb af nye skraldespande til de skoler, der indgår i 1. Indsats.

Tabel 1. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

1.000 kr. 2024 p/l	Styrings- område	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Varige ændringer (effektiviseringer og drift)							
Besparelser på afhentning (færre afhentninger ved brug af større containere)	Service	-280	-559	-559	-559	-559	-559
Besparelse ved opsigelse af abonnement på skraldespande (skift fra lejede containere til købte containere)	Service	-35	-70	-70	-70	-70	-70
Vask af skraldespande	Service	8	15	15	15	15	15
Samlet varig ændring		-307	-614	-614	-614	-614	-614
Implementeringsomkostninger (midler fra investeringspuljen)							
Indkøb af nyt materiel	Anlæg	75	75				
Projektledelse KEID	Service	430	650	220			
Projektdeltagelse BUF	Service	35	55	20			
Samlede implementeringsomkostninger		540	780	240			

Samlet økonomisk påvirkning		233	166	-374	-614	-614	-614
Tilbagebetalingstid baseret på Serviceeffektivisering	4 år						
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	4 år						

Noter til alle tabeller: Forslaget skal udarbejdes i 2024 p/l, men udmøntes i overførselssagen i 2023 p/l.
Alle *besparelser* er angivet med negativt (-) fortegn.

3. Implementering og opfølgning

Beskriv, hvordan forslaget implementeres og hvordan der følges op.

Opfølgningsmål	Hvordan måles opfølgningsmålet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Implementering og anvendelse af investeringsmidler			
Der indkøbes nyt materiel (affaldsbeholdere)	Det konstateres at materiellet er indkøbt	KEID	Ultimo 2023 og 2024
Der afsættes personaleresourcer til projektledelse i KEID og BUF	Det konstateres, at projektleder er ansat/udpeget og projektdeltager fra BUF er udpeget	KEID o BUF	Ultimo 2023
Realisering af effektiviseringer			
Fakturagrundlag for affald på berørte skoler	Med nulpunktsmåling og kommende fakturadata. Der måles på vægt og pris.	KEID, Facility Services	Ultimo 2023 og 2024
Tredjemandslejemål i BUF flyttes over på den kommunale ordning for erhvervsaffald	Med nulpunktsmåling og antal flyttede enheder	KEID, Facility Services	Ultimo 2024

4. Risikovurdering

Der er en risiko for at udgifterne til affaldshåndtering ændrer sig ved kommende udbud. Ny kontrakt indgås så den gælder fra efteråret 2024. Det kommer potentielt til at påvirke prisen for afhentning af affald.

Baseret på dialog med leverandører på området forventes det at priserne potentielt kan stige. Sker det vil effektiviseringen stige. Falder priserne vil effekten mindskes. Der er en balanceret risiko for at effektiviseringen ikke reduceres.

Der er en risiko for, at det ikke er muligt at overføre alle BUFs tredjemandslejemål til den kommunale ordning for erhvervsaffald.

ADMINISTRATIVT BILAG TIL INVESTERINGSFORSLAG

5. Hvem er hørt?

	Ja/Nej	Dato for godkendelse
Center for Økonomi, Økonomiforvaltningen		Angiv dato for godkendelse. Alle forslag skal godkendes i deres endelige form af Center for Økonomi i Økonomiforvaltningen inden udvalgsgodkendelse.

Relevante samarbejdspartnere i kommunen, der er inddraget

I forbindelse med ændring af materiel vil KEID være ansvarlig for bestilling og håndtering af nyt materiel. Nye affaldscontainere leveres af KKs leverandør for afhentning af erhvervsaffald Remondis. Remondis vil ligeledes fjerne det eksisterende lejede materiel.